

รายการอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต.(2544). แผนพัฒนาสุขภาพจิตในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2543-2549).นนทบุรี : สยามอินเสิร์ทมาร์เก็ตติ้ง
- กรมสุขภาพจิต. พฤษภาคม (2545). ข้อมูลสถิติ. <http://www.dmh.moph.go.th/report/population/pop.asp>.
- กรมสุขภาพจิต. (2541). เทคโนโลยีการดูแลผู้ป่วยจิตเภท.นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
- กลุ่มงานจิตเวช. (2548). โรงพยาบาลเสนา . ข้อมูลทะเบียนผู้ป่วยประจำเดือน
- เกษม ดันติผลาชีวะ. (2536). ตำราจิตเวชศาสตร์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขนิษฐา นาคะ. (2543). ความวิตกกังวลและความต้องการข้อมูลก่อนผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขวัญตา ไผ่หยกงาม.(2543). ผลของการสอนอย่างมีแบบแผนและการใช้คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่ออ้อมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับ ร่างกาย ความรู้ และการปฏิบัติตนเพื่อฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วย ศัลยกรรมกระดูก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการ พยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการศูนย์บริการสุขภาพที่บ้าน. (2542). คู่มือฝึกปฏิบัติงานวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาล จิตเวชเรื่องการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านและการสอนสุขภาพจิตศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์สุวรรณอักษร.
- จันทร์เพ็ญ ชัชสินพงษ์. (2544). ผลของสุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มต่อ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ของผู้ปกครองเด็กปัญญาอ่อน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ยูนิพันธ์.(2529). ทฤษฎีการพยาบาล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จිරนันท์ ชันแข็ง. (2548). ประสบการณ์ของมารดาในการดูแลบุตรที่ป่วยด้วยโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จอม สุวรรณ โน. (2541). ญาติผู้ดูแล : แหล่งประ โยชน์ที่สำคัญของผู้ป่วยเรื้อรัง. วารสารพยาบาล ศาสตร์7 (3) :147-154.
- ฉวีวรรณ สัตยธรรม. การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : ยูทธรินทร์ การพิมพ์ , 2541 .
- ชฎาภา ประเสริฐทรง.(2543)..ความรู้สึทางอารมณ์และความต้องการคำแนะนำ:กรณีศึกษาครอบครัว ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต 24(2) ก.ค.-ธ.ค. :30-38

- ชะฤทธิ์ พงศ์อนุตรี. (2531). การช่วยเหลือญาติของผู้ป่วยจิตเภท. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 33(3) 91-102.
- ชวนชม วงศ์ไชย. ภาวะซึมเศร้าในผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โชติพร พันธุ์วัฒนาชัย. (2547). ผลของโปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภท แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลลพบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรุณี คชพรหม. (2542). ผลของกลุ่มประคับประคองและจิตศึกษาต่อภาวะของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงใจ กสานติกุล. (2542). Suicide and Depression. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ตุลาคม-ธันวาคม, 4-6.
- นพรัตน์ ไชยธานี. (2544) ผลของการใช้โปรแกรมการดูแลผู้ดูแลแบบองค์รวมต่อภาวะและความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิกา ทวีชาติ. (2539) ปัจจัยด้านสุขภาพและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของการดื่มสุราในชุมชนจังหวัดนครสวรรค์ ประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์เวชสาร. 39(2), 677-685
- ทีปประพิน สุขเขียว. (2543). การสนับสนุนทางสังคมกับภาวะของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทูลภา บุญผาสังข์. (2545). ภาวะและความสามารถในการดูแลของผู้ดูแลกับการกลับเข้ารับรักษาของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระ ลีถำนันทกิจ, พิเชฐ อุดมรัตน์และชูศรี เกิดพงษ์บุญโชติ. (2542). ผลของโครงการป้องกันการกำเริบของโรคจิตเภทในประเทศไทย : เปรียบเทียบหนึ่งปีก่อนและหลังเริ่มโครงการ. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 44(1), 3-14.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทยูเอ็นดีไอ อินเตอร์มีเดีย จำกัด.
- บุญวดี เพชรรัตน์. (2539). การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 1. สงขลา: เทมการพิมพ์.
- ปานัน บุญหลง. (2534) สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามเจริญพานิช.

- ปรารธนา บริจันทร, วัชณี หัตถนอม , นิमित แก้วอาจ และ สุริยา ราชบุตร. (2535). การศึกษาความวิตกกังวลและพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของญาติผู้ป่วยโรคจิต. รายงานการวิจัยโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ปรีวัตร ไชยน้อย(2546). พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่กลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาล. การค้นคว้าอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยฉัตร สะอาดเอี่ยม.(2544). ประสบการณ์ของผู้ดูแลในครอบครัวในการดูแลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเวชด้านจิตวิญญาณ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- พรชัย จุลเมตต์. (2540). ผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและด้านอารมณ์ต่อภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรชัย พงศ์สงวนสิน, จุฬารัตน์ วิระระรัตน์ และ ชุตินา ประทีปจิตติ. (2541). คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจิตเวช ญาติผู้ดูแล และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ: เฉพาะกรณีโรงพยาบาลศรีธัญญา. วารสารกรมสุขภาพจิต, 5(3), 16-23.
- พรณิ เมนะเสวด. (2537). การให้คำปรึกษาสำคัญต่อวิชาชีพอย่างไร “การประชุมวิชาการพยาบาลผู้ชำนาญการทางคลินิก : มิติใหม่ทางการพยาบาล”. 9 – 11 มีนาคม 2537 กรุงเทพมหานคร : มปท.
- พิเชษฐ อุดมรัตน์,ธีระ ลีถานันทกิจ, ธนู ชาทชานานนท์.(2540).โครงการป้องกันการกำเริบของโรคจิตเภทในประเทศไทย. บทคัดย่อในการประชุมวิชาการประจำปีครั้งที่ 25 ของราชวิทยาลัย จิตแพทย์แห่งประเทศไทย อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี กรุงเทพ.
- เพชร อินอิม. (2531). ความคิดเห็นของญาติต่อผู้ป่วยจิตเภท. วารสารสุขภาพจิตชุมชน 9 : 16-18
- เพ็ญพักตร์ อุทิศ. (2544). ภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยที่บ้าน. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชชุมชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชร คันธสายบัว.(2544).การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มผู้ป่วยจิตเภทที่ป่วยซ้ำและไม่ป่วยซ้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานิช หล่อตระกูล และ ปราโมทย์ สุกนิษฐ์. (2542). จิตเวชศาสตร์ รามาธิบดี. กรุงเทพมหานคร: สวีชาญการพิมพ์.
- มานิช หล่อตระกูล และ ปราโมทย์ สุกนิษฐ์. (2548). จิตเวชศาสตร์ รามาธิบดี ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (เรียบเรียงใหม่). กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีคอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด

- มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. (2543). ระเบียบวิธีการสอนการพยาบาลในคลินิก. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการ
วิชาการ สถาบันบรมราชชนก.
- ยาใจ สัทธิมงคล. ครอบครัวผู้ป่วยจิตเวช : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. วารสารการพยาบาลจิตเวช และ
สุขภาพจิต. 13, 2542 :1-9
- ยอดสร้อย วิเวกวรรณ. (2543). สุขภาพจิตและพฤติกรรมดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
- ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม. (2539). ญาติผู้ดูแลที่บ้าน: แนวคิดและปัญหาในการวิจัย. วารสารจิตพยาบาลสาร.
2(1), 84-94.
- ยุวดี ภาษา, มาลี เลิศมาลีวงศ์, เขวลักษณ์ เลาหะจินดา, วิไล ลีสุวรรณ, พรณวดี พุชวัฒน์
และ รุจิเรศ ธนุรักษ์. (2543). วิจัยทางการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: สยามศิลปการพิมพ์.
- เขวลักษณ์ กลิ่นหอม. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งในการมองโลก
ของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนิกร อุปเสน. (2541). การศึกษายาทบาทและการระของญาติผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่บ้าน.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). การพยาบาลครอบครัว: แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: วี.เจ.พรินติ้ง.
- โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต. (2537). คู่มือการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้านสำหรับ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข. กรมสุขภาพจิต.
- วรกช นิธิกุล. (2535). การศึกษาความเครียดของญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรารณ ตั้งตรงไพโรจน์. (2542). ปัจจัยเสี่ยงในการเกิดเป็นซ้ำของโรคจิตเภทในสถาบัน
ประสาทวิทยา. วารสารกรมการแพทย์. 23(9), 507-513.
- วันเพ็ญ ยืนยงแสน. (2545). การสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิปานิช. (2537) การส่งเสริมบทบาทของสมาชิกครอบครัวในฐานะผู้ดูแล.
วารสารพยาบาลศาสตร์, 21(14), 33-37.

- วิมาลา เจริญชัย. (2545). พฤติกรรมกรรมการปรับปรุงตัวของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท. การค้นคว้าอิสระ
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิวัฒน์ ขตาภูษานนท์, พันธุ์ศักดิ์ วราอัสวปติ, อภิชัย มงคล และ ทวี ตั้งเสรี (บรรณาธิการ)
 (2536). คู่มือจิตเวชศาสตร์สำหรับแพทย์ทั่วไป. ขอนแก่น: ศรีภักดิ์.
- เวทีณี สุขมาก, อุไรวรรณ โขครัตน์หิรัญ และ เอ็มหทัย ศรีจันทร์หล้า. (2541). ยุทธวิธีในการดูแล
 บุคคลที่มีปัญหาทางจิตของญาติ. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 46(2),107-116.
- ศิริรณภา นันทพงษ์. (2542). การสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา. (2547). เทคโนโลยีการให้ความรู้และทักษะแก่ญาติผู้ป่วยจิต
 เภทสำหรับบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร.
- สมคิด ตีรารักษ์ . (2545) ผลการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการดูแลของผู้ดูแล
 ผู้ป่วยจิตเวช. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล
 สุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2540). การดูแลตนเอง : ศาสตร์และศิลปะทางการแพทย์. กรุงเทพฯ : วี.เจ.พรีน
 ติ่ง.
- สมภพ เรืองตระกูล. (2544). ตำราจิตเวชศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว
- สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ. (2537).การพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง : มโนมติสำคัญสำหรับการดูแล. กรุงเทพฯ :
 ขอนแก่นการพิมพ์.
- สุวนีย์ เกี้ยวกิ่งแก้ว.(2544). การพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท. เอกสารการสอนชุดวิชาการส่งเสริมสุขภาพจิต
 และการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาธิราช
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2531). คิดเป็นตามนัยแห่งพุทธธรรม. เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์จุฬาล
 งกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนณา บุญชัย. (2545). พฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทในโครงการดูแลผู้ป่วย
 จิตเวชที่บ้านของโรงพยาบาลสวนสราญรมย์. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุมภาพร ตรังคสมบัติ. (2540). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษารอบครัว. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพรีนติ่ง.
- อุษณา ลูวีระ พอ.และชินรัตน์ รัตนจิตเกษม รอ. (2535) ทำอย่างไรจึงจะมีความสุขกับโรคไตวาย.
วารสารมูลนิธิโรคไต. 6 (11), 27-30.

- อรพรรณ ลีอนุวัชชัย . การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต . พิมพ์ครั้งที่ 1 .คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2545.
- อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. (2541). การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต: ตามแนวการปฏิบัติตาม พยาธิสภาพ. กรุงเทพมหานคร: วิเจพริ้นติ้ง.
- เอื้ออารีย์ สาลิกา. (2543). ความเครียดและการเผชิญความเครียดของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัญชลี ศรีสุพรรณ.(2547).ผลของการใช้โปรแกรมการดูแลแบบองค์รวมต่อความสามารถในการดูแลตนเอง และอาการทางลบของผู้ป่วยจิตเภท. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี ทรงผาสุก.(2547). การศึกษาการจัดการผู้ป่วยรายกรณี ต่อภาระการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ในชุมชน โรงพยาบาลท่าหลวง จังหวัดลพบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- American Psychiatric Association (1994). Diagnostic and statistical(4th ed.)Washington DC : Author, 1994.
- Anderson, C.M.,Hogarty,G.E., and Reiss, D.J. (1980) Family treatment of adult schizophrenia patients : psychoeducational approach. Schizophrenia Bulletin 6,3 :490-505.
- Anderson,C.M. (1983). A Psychoeducation program for family of patient with schizophrenia. In W.R. McFarlane (Ed). Familytherapy in schizophrenia (pp.99-116) New York : Guilford Press.
- Anderson, C.M.,Hogarty,G.E., and Reiss, D.J. (1986). Schizophrenia and the family : A practitioner's guide to psychoeducation and management. New York : Guilford Press
- Bernheim, K.F., & Lehman, A.F. (1985). Working with families of the mentally ill. New York : Norton.
- Bille, D.A.(Ed) 1981. Practical Approach to Patient Teaching. Boston : little, Brown
- Bull, M' J. (1990). Factors influencing family caregiver burden and health. Western Journal of Nursing Research. 12(6), 758-777.
- Davis, L.L. (1992). Building a science of caring for caregivers. Family and Community Health 15 : 1-9.
- Eakes, G.G. (1995). Chronic sorrow: The lived experince of parents of chronically mentally Ill individuals. Archives of Psychiatric Nursing, 9(2),77-84.

- Elliot D.P.(1998) Caregiver issues in patients with dementia. *Journal of Consultant Pharmacists*, 13, supplement 11 A :
- Fallon, I.R.H., Boyd, J.L., & McGill, C.W. (1984). Family care of schizophrenia. New york : Guiford.
- Hoyert,D.L.,& Seltzer,M.M. (1992). Factors Related to the Well-Being and Life Activities of Family Caregivers. *Family Relation*.41, 74-81
- Leflery, H.P. A Family perspective on rehabilitation In R.W. Flexer & P.L. Solomon (Eds.). Psychiatric rehabilitation in practice. 1993 : 17-30.
- Loukissa, D.A.(1995). Family burden in chronic mental illness : A review of research studies. *Jornal of Advanced Nursing*, 21, 248-255
- Lubkin, I., & Payne, M.E. (2001). Chronic illness impact and intervention. Massachusetts: Jone and Bartlett.
- Maram, G.D. (1978).The Group Approach in Nursing Practice. 2ed Saint Louis : C.V. Mosby
- Mays, G. D., & Lund, C.H. (1999). Male caregivers of mentally ill relatives. *Perspectives in Psychiatric Care*. 35(2), April-June, 19-28.
- Miller, B., McFall, S., & Montgomery, A. The impact of elder health caregiver involvement and global stress on two dimentions of caregiver burden . *Journal of Gerontology*, 1991. (46) : 9-19.
- Montgomery, R . J. V., Gonyea, J. G., & Hooy, N. R. (1985). Caregiving and experience of Subjective and objective burden. *Family Relation*, 34, 19-26.
- Montgomery, R . J. V., Stull, D.E., & Borgatta, E.F. (1985) Measurement and analysis of burden. *Research on Aging* 7 : 137 – 152.
- Natale, A., & Barron, C (1994). Mothers' causal explanations for their sons' schizophrenia: Relationship to depression and guilt. *Archives of Psychiatric Nursing*, 8(4),228-236.
- Orem, D. E. (1985). Nursing: Concepts of practice (3th ed.). st.louis: Mosby-Year Book.
- Pai, S., & Kapur, R.L.(1981). The burden on the family of a psychiatric patient : Development of An interview schedule. *British Journal of Psychiatry*, 138,332-335
- Redman,B.K.(1980).The Process of Patient Teaching in Nursing.(4th ed) St.Louis: C.V.mosby.
- Rush, A. J., Pincus, H. A., First, M.D., & Blacker, D. Endicott, J., Keith, S. J., et al.(2000). Hand book of psychiatric measures. Washington, DC: American Psychiatric Association.

- Shelves, L.P. Basic Concepts of psychiatric Mental Health Nursing. Philadelphia :
J.B.Lippincott Company, 1986.
- Taylor : M.C. (1994). Essentials of Psychiatric Nursing. 4th ed. ST. Louis : Mosby.
- Thompson, E.H., Futterman, A.M., Gallagher – Thompson, D., Rose. J.M., & Lovett,S.B. (1993).
Social support and caregiving burden in family caregivers of frail elders. Journals of Gerontology, 48, 245 – 254.
- Thompson, E and Doll, W. 1982. The burden of families coping with the mentally ill : an
invisible crisis. Family Relation 31 : 379-388.
- Wilson, S.H and K neisl, R.C. 1996. Psychiatric Nursing. 5^{ed}. California : Addison – West.
- Yamashita, M. 1996. A Study of How Families Care for Mental Ill Relatives in Japan.
International Nursing Review 43 (4) : 121-125

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งและสถานที่ปฏิบัติงาน
1. แพทย์หญิงดาวชมพู พัฒนประภาพันธุ์	อาจารย์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
2. นางเพชรี คันธสาขบัว	พยาบาลวิชาชีพ 7 (พยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง) สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา
3. นางสาวรัตน์ พวงถัดดา	พยาบาลวิชาชีพ 7 (พยาบาลผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง) โรงพยาบาลศรีธัญญา
4. นางสมคิด ตีร์ราภิ	พยาบาลวิชาชีพ 7 โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข
สถิติที่ใช้ในการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงของแบบวัดภาวะในการดูแล คือ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125 – 126)

$$\alpha = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

- เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบวัด
 n = จำนวนข้อของแบบวัด
 S_i = คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ
 S_t = คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542 : 68 – 69)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน
 N = จำนวนของคะแนนทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) มีสูตรดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542: 70)

$$SD = \frac{\sum n \sum X - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

n = จำนวนตัวอย่างของประชากร

2.3 เปรียบเทียบคะแนนการระการดูแล ก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่ม สถิติทดสอบ t (Dependent t-test) มีสูตรดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตินรากร, 2545 : 355)

$$t = \frac{\bar{d}}{S_{\cdot d} / n}$$

d = ผลของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง

$S_{\cdot d}$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

n = จำนวนคู่ของคะแนน

df = n - 1

2.4 สถิติที่ใช้ในการวัดความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล โดยใช้สูตรคูเดอริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20 หรือ KR-20) (บุญใจ ศรีสนรากร, 2547 : 240)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

r_{tt} คือค่าความสอดคล้องภายใน

n คือจำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

p คืออัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อนั้น

q คืออัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อนั้น

S^2 คือความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา (ตัวอย่าง)

- 1.แบบวัดภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท
- 2.แบบทดสอบความรู้ในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท
- 3.โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

แบบสัมภาษณ์ภาวะการดูแล

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ภาวะชุดนี้จัดทำเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม ต่อภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท ของผู้ดูแลที่ดูแลผู้ป่วยตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปและผู้ป่วยได้ขึ้นทะเบียนรักษาที่คลินิกจิตเวชของโรงพยาบาลเสนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต พัฒนาความรู้ความสามารถในการดูแลผู้ป่วย เพื่อลดอาการกำเริบและอัตราการป่วยซ้ำในคลินิกจิตเวชโรงพยาบาลเสนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและการประเมินผลวิเคราะห์ใกล้เคียงกับความจริง ขอความกรุณาผู้สัมภาษณ์บอกวัตถุประสงค์ดังกล่าวแก่ผู้ตอบ รวมทั้งเน้นให้ผู้ดูแลทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับโดยรวมแก่ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนทำการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ภาวะชุดนี้มีทั้งหมด 39 ข้อประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลผู้ดูแล จำนวน 9 ข้อ และผู้ป่วย

6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบวัดภาวะในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท จำนวน 24 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท

(The Burden Inventory)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดตอบคำถามลงในช่องว่าง หรือใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อมูลทั่วไปผู้ดูแล

1. อายุ.....ปี

2. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

3. สถานภาพสมรส

( ) โสด ( ) หย่า

( ) คู่ ( ) แยกกันอยู่

( ) หม้าย

4. ระดับการศึกษา

( ) ไม่ได้เรียน ( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา ( ) บวช

( ) ปวส., อนุปริญญา ( ) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

5. อาชีพ

( ) เกษตรกรรม ( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

( ) อยู่บ้านเฉยๆ / งานบ้าน ( ) อื่นๆ ระบุ.....

6. รายได้ของครอบครัว (บาท/เดือน)

( ) ต่ำกว่า 4,000 บาท ( ) 4,000 – 8,000 บาท

( ) 8,001-10,000 บาท ( ) มากกว่า 10,000 บาท

7. โรคประจำตัว ( ) มี ( ) ไม่มี

8. ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย

( ) บิดา ( ) มารดา ( ) พี่ ( ) น้อง

( ) สามี ( ) ภรรยา ( ) บุตร ( ) อื่นๆ ระบุ.....

9. รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยเป็นระยะเวลา.....ปี

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย

1. ผู้ป่วยอายุ.....ปี
2. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
3. ผู้ป่วยเข้ารับการรักษารั้งที่.....
4. อาการและพฤติกรรมของผู้ป่วยในระยะเวลา 2 สัปดาห์ก่อนมาโรงพยาบาลครั้งนี้
  - ( ) มีอาการทางจิตรุนแรงมาก เช่นมีประสาทหลอน หลงผิด เอะอะอาละวาด
  - ( ) มีอาการทางจิตรุนแรงปานกลาง เช่นมีประสาทหลอน หลงผิด หูแว่ว
  - ( ) มีอาการทางจิตไม่รุนแรง เช่นไม่มีประสาทหลอน หลงผิด
5. ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้ป่วยในระยะ 2 สัปดาห์ก่อนมาโรงพยาบาลครั้งนี้
  - ( ) พึ่งพาตนเองไม่ได้ เช่นผู้ป่วยไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เลยญาติต้องช่วยทุกอย่าง
  - ( ) พึ่งพาตนเองได้น้อย เช่น ผู้ป่วยทำกิจวัตรประจำวันได้แก่ กินข้าว อาบน้ำ โดยญาติต้องช่วยเหลือ
  - ( ) พึ่งพาตนเองได้ปานกลาง เช่น ผู้ป่วยทำกิจวัตรประจำวันได้โดยญาติต้องกระตุ้น
  - ( ) พึ่งพาตนเองได้มาก เช่นผู้ป่วยทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองโดยญาติไม่ต้องกระตุ้น
6. ในระยะเวลา 2 สัปดาห์ก่อนเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลครั้งนี้ผู้ป่วยมีการใช้สารเสพติดหรือไม่
  - ( ) มี โปรดระบุ.....
  - ( ) ไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบวัดภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท

คำชี้แจง : โปรดบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันต่อไปนี้ของท่านที่เกิดจากการดูแล
ผู้ป่วย ในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนพาผู้ป่วยมาโรงพยาบาล แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือ

มากที่สุด หมายถึง มีเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นกับท่านเกือบทุกวัน

มาก หมายถึง มีเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นกับท่านทุกอาทิตย์

ปานกลาง หมายถึง มีเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นกับท่านบางครั้ง

น้อย หมายถึง มีเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นกับท่านนานๆครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง มีเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นกับท่าน น้อยมาก

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ภาระเชิงปรนัย					
1.การดูแลผู้ป่วยรบกวนเวลาสำหรับทำกิจวัตรประจำวันของท่าน					
2.ท่านต้องเสียเวลาทำงานหรือหยุดงานเพื่อดูแลผู้ป่วย					
3.เมื่อผู้ป่วยมีอาการทางจิตกำเริบท่านต้องรับผิดชอบงานหรือกิจกรรมต่างๆมากขึ้น					
4.ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวถูกผู้ป่วยทำร้ายจนบาดเจ็บ					
5.การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านนอนหลับไม่เพียงพอ					
6.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
12.การดูแลผู้ป่วยทำให้ท่านมีปัญหาสุขภาพเช่น อ่อนเพลีย รับประทานอาหารไม่ได้ น้ำหนักลด นอนไม่หลับ ฯลฯ					

คำชี้แจง : โปรดบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันต่อไปนี้ของท่านที่เกิดจากการดูแลผู้ป่วย ในช่วง 2 สัปดาห์ก่อนพาผู้ป่วยมาโรงพยาบาล แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือ

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความรู้สึก เช่นนั้นเกือบตลอดเวลา

มาก หมายถึง ท่านมีความรู้สึก เช่นนั้นเกือบทุกวัน

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความรู้สึก เช่นนั้นเกือบทุกอาทิตย์

น้อย หมายถึง ท่านมีความรู้สึก เช่นนั้นเป็นบางครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความรู้สึก เช่นนั้นนานๆครั้ง หรือเกือบไม่มีเลย

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ภาระเชิงอัตนัย					
1. ท่านรู้สึกเครียดจากการดูแลผู้ป่วย					
2. ท่านรู้สึกกังวลเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วย					
3. ท่านรู้สึกท้อแท้ในการดูแลผู้ป่วย					
4. ท่านรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาของตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่น ที่ไม่ต้องดูแลผู้ป่วยโรคจิต					
5. ท่านรู้สึกซึมเศร้าจากการดูแลผู้ป่วย					
6.					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
12. ท่านกังวลว่าต่อไปผู้ป่วยจะเป็นอย่างไรหากไม่มีท่าน					

**แบบทดสอบความรู้ของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท
(เครื่องมือกำกับการทดลอง)**

คำชี้แจง โปรดเลือกทำเครื่องหมาย / ในช่องด้านขวามือตามความเข้าใจของท่านเกี่ยวกับโรคจิตเภท

รายการ	ถูก	ผิด
1. โรคจิตเภท คือ โรคจิตชนิดหนึ่งซึ่งมีความผิดปกติของความคิดเป็นลักษณะเด่นและมีการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำที่ผิดปกติจากคนทั่วไป		
2. สาเหตุหนึ่งของการป่วย เป็นโรคจิตเภท เกิดจากความผิดปกติของสารเคมีในสมอง		
17. หากท่านมีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดหลัง ปวดคั่นคอ บ่อย ๆ หงุดหงิด หรือนอนไม่หลับ อาการดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากความเครียดได้		
18. การผ่อนคลายความเครียด ด้วยวิธีทำให้กล้ามเนื้อผ่อนคลาย ส่งผลให้บุคคลมีจิตใจสงบและสบายใจขึ้น		
19. การสื่อสารกับผู้ป่วยจิตเภท ควรใช้คำพูดสั้นๆ ได้ใจความ เข้าใจง่าย		
20. การที่ญาติแสดงความรู้สึกทางบวก เช่น รู้สึกดีใจและแสดงออกให้ผู้ป่วยทราบ เมื่อผู้ป่วยอาการดีขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ญาติอยู่ร่วมกับผู้ป่วยได้อย่างมีความสุข		

ตัวอย่าง
โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาระการดูแล
ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม
แผนการสอนครั้งที่ 1 เรื่อง การสร้างสัมพันธภาพและแรงจูงใจ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมกลุ่มและ การดำเนินการกลุ่ม	สื่อที่ใช้	การประเมินผล
<p>1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยไว้วางใจและพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกและระหว่างสมาชิกด้วยกัน</p> <p>2. เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง การกล้าแสดงความรู้สึกเปิดเผยตนเองต่อสมาชิกกลุ่ม</p>	<p>ระยะที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ</p> <p>1. ให้สมาชิกนั่งล้อมเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มกล่าวเปิดกลุ่ม โดยการทักทายสมาชิก แนะนำตนเอง สร้างบรรยากาศให้เกิดความผ่อนคลายโดยพูดเรื่องทั่วไปก่อน</p> <p>3. ให้สมาชิกแนะนำตนเอง</p> <p>4.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>1. สังเกตจากท่าทีของสมาชิก การพูดคุยด้วยความเป็นกันเอง และกล้าแสดงออก</p> <p>2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น</p>
<p>1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยขณะอยู่บ้าน</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกบอกความรู้สึกในการดูแลผู้ป่วยและความคาดหวังในการเข้าร่วมกิจกรรม</p>	<p>ระยะที่ 2 ดำเนินการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน</p> <p>1. ให้สมาชิกพูดคุยเกี่ยวกับอาการของผู้ป่วยและบอกถึงความรู้สึกในการดูแลผู้ป่วยโดยเขียนลงในใบงานที่ 1/1 โดยมีประเด็นคำถามว่า “ท่านรู้สึกอย่างไรต่อการดูแลผู้ป่วยขณะที่ผู้ป่วยอยู่บ้าน”</p> <p>2. ให้สมาชิกแลกเปลี่ยนอ่าน ใบงาน 1/1 ให้กลุ่มฟัง</p> <p>3. ผู้นำกลุ่มสรุปตามประเด็น</p> <p>4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกบอกความคาดหวังที่ต้องการลงในใบงานที่ 1/2</p> <p>5.....</p> <p>.....</p>	<p>ใบงาน 1/1</p> <p>ใบงาน 1/2</p>	<p>1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก</p> <p>2. สมาชิกพูดคุยและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มได้</p> <p>3.....</p> <p>.....</p>
<p>เพื่อสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรม</p>	<p>ระยะที่ 3 สิ้นสุดกลุ่ม</p> <p>ผู้นำกลุ่มแนะนำให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยและนัดหมายครั้งต่อไป</p>		<p>สมาชิกเห็นความสำคัญในการดูแลผู้ป่วยและเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป</p>

โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม
แผนการสอนครั้งที่ 2 เรื่อง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภท

วัตถุประสงค์	กิจกรรมกลุ่มและ การดำเนินการกลุ่ม	สื่อที่ใช้	การประเมินผล
<p>1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างสมาชิกมากขึ้น</p> <p>1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยจิตเภท</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สาเหตุ อาการ การรักษา และการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา</p> <p>3.....</p> <p>.....</p>	<p>ระยะที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทักทายโดยพูดเรื่องต่างๆไปก่อน</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มเกริ่นนำถึงความสำคัญการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โรคจิตเภทของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วย</p> <p>ระยะที่ 2 ดำเนินการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยในเรื่อง อาการ การรักษาผู้ป่วยที่ผ่านมาอภิปรายร่วมกัน และมีการสนับสนุนให้กำลังใจกัน</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มบรรยายเรื่องโรคจิตเภท</p> <p>3.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ระยะที่ 3 สิ้นสุดกลุ่ม</p> <p>ผู้นำกลุ่มสรุปสาระสำคัญและให้สมาชิกสรุปความสำคัญในการมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วย</p>	<p>ใบความรู้ที่ 2/1</p>	<p>1. สมาชิกมีสีหน้าสดชื่นขึ้น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันมากขึ้น</p> <p>1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก</p> <p>2. สมาชิกสามารถบอกถึงสาเหตุ อาการ การรักษา และการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้ป่วยจิตเภทได้</p> <p>3.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม
แผนการสอนครั้งที่ 3 เรื่อง การจัดความคิดที่ไม่ถูกต้องและพัฒนาทักษะการเผชิญปัญหา

วัตถุประสงค์	กิจกรรมกลุ่มและ การดำเนินการกลุ่ม	สื่อที่ใช้	การประเมินผล
<p>1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. เพื่อประเมินความเข้าใจและทักษะในการดูแลผู้ป่วย</p>	<p>ระยะที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทักทายโดยพูดเรื่องทั่วๆไปก่อน</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มทบทวนสรุปกลุ่มครั้งก่อนแล้วสอบถามเรื่องการสังเกตอาการผิดปกติของผู้ป่วยในช่วง 2 สัปดาห์และประเด็นที่จะคุยกันในวันนี้</p>	ใบงาน 3/1	<p>1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก</p> <p>2. สมาชิกสามารถบอกหรือเล่าอาการผิดปกติได้</p>
<p>1. เพื่อให้สมาชิกได้ระบายความรู้สึกในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกได้เข้าใจปัญหาและความรู้สึกของตนเอง</p> <p>3.....</p> <p>.....</p>	<p>ระยะที่ 2 ดำเนินการแก้ไขปัญหา</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกสำรวจความรู้สึกในใบงานที่ 3/1 โดยให้สมาชิกวงล้อมรอบข้อที่เป็นความรู้สึกที่มีต่อผู้ป่วย (ทั้งต่อการเจ็บป่วยและต่อผลการรักษา)</p> <p>2. ให้ผู้ดูแลเปลี่ยนกันอ่านความรู้สึกที่ตนเองบันทึกไว้ให้กลุ่มฟัง</p> <p>3.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		<p>1. สมาชิกบอกความรู้สึกของตนเองได้</p>
	<p>ระยะที่ 3 สิ้นสุดกลุ่ม</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มสอบถามความรู้สึกของสมาชิกหลังฝึกฝนคลาย</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามและสรุปสิ่งที่ได้จากการร่วมกิจกรรมพร้อมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้</p>		

โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม
แผนการสอนครั้งที่ 4 การพัฒนาทักษะทางสังคม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมกลุ่มและ การดำเนินการกลุ่ม	สื่อที่ใช้	การประเมินผล
<p>1. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจระบบสนับสนุนทางสังคม</p> <p>เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการหาแหล่งสนับสนุนเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ระยะที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทักทายโดยพูดเรื่องทั่วไปก่อน</p> <p>2. ผู้นำกลุ่มเกริ่นนำถึงความสำคัญเรื่องระบบสนับสนุนทางสังคมซึ่งมีผลต่อการดูแลช่วยเหลือผู้ดูแลและผู้ป่วย</p> <p>ระยะที่ 2 ดำเนินการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในประเด็น “เมื่อมีปัญหาในการดูแลผู้ป่วยเคยได้รับความช่วยเหลือจากใครและแหล่งใด”</p> <p>2. สมาชิกร่วมกันอภิปราย</p> <p>3. ผู้นำกลุ่มสรุปสาระสำคัญแนะนำแหล่งช่วยเหลือ และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามเพิ่มเติม</p> <p>4. ผู้นำกลุ่มให้ความรู้เรื่องการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ระยะที่ 3 สิ้นสุดกลุ่ม</p> <p>1. ผู้นำกลุ่มสรุปสาระสำคัญและเปิดโอกาสให้ซักถามสิ่งที่ได้จากการฝึกทักษะและการนำไปใช้</p> <p>2. ให้สมาชิกร่วมอภิปรายสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่ม</p>		<p>สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิก</p> <p>1. สมาชิกบอกแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อเกิดภาวะวิกฤติได้</p> <p>2. สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>.....</p>

ภาคผนวก ง
ใบหนังสือยินยอมของประชากรตัวอย่าง
หรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ใบหนังสือยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในโครงการศึกษา

(Informed Consent Form)

ชื่อโครงการศึกษา การศึกษาการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาระในการดูแล
ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เลขที่ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในโครงการศึกษา.....

ข้าพเจ้า.....ได้ทราบจากผู้ศึกษาชื่อ นางสาวนงลักษณ์ ทรงลำเจียก
ที่อยู่ 42/1 หมู่ 8 ต.หัวเวียง อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา 13110 ซึ่งข้าพเจ้าได้ลงนามด้านท้าย
ของหนังสือนี้ถึงวัตถุประสงค์ ลักษณะและแนวทางการศึกษาอิสระรวมทั้งทราบถึงผลดี
ผลข้างเคียงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ข้าพเจ้าได้ซักถาม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา
ดังกล่าวนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการศึกษาอิสระครั้งนี้ ด้วยความสมัครใจและอาจถอนตัวจากการเข้า
ร่วมศึกษาอิสระนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล พร้อมทั้งยอมรับผลข้างเคียงและความ
เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยจะปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ศึกษา

ข้าพเจ้าได้รับทราบจากผู้ศึกษาว่า หากข้าพเจ้าได้รับความผิดปกติเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้
ข้าพเจ้าจะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย และข้าพเจ้าจะแจ้งผู้ทำการศึกษาทันที ในกรณีที่มีได้
แจ้งให้ผู้ทำการศึกษาทราบในทันทีถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้ จะถือว่าข้าพเจ้าทำให้การคุ้มครอง
ความปลอดภัยของข้าพเจ้าเป็น โฆษะ(ตามที่กฎหมายกำหนด)

ข้าพเจ้ายินดีให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่คณะผู้ศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้
สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมการศึกษานี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้แล้วในข้างต้น

.....

สถานที่/วันที่

.....

ลงนามผู้เข้าร่วมศึกษา

.....

สถานที่/วันที่

.....

(นางสาวนงลักษณ์ ทรงลำเจียก)

ลงนามผู้ศึกษาหลัก

.....

สถานที่/วันที่

.....

(.....)

ลงนามพยาน

ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในโครงการศึกษา

(Patient/Participant Information Sheet)

- 1.ชื่อโครงการศึกษา การศึกษาการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2.ชื่อผู้ศึกษา นางสาวนงลักษณ์ ทรงลำเจียก นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช (แผน ข)
- 3.สถานที่ปฏิบัติงาน โรงพยาบาลเสนา 51 หมู่ 1 ต.เจ้าเจ็ด อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา 13110
โทรศัพท์ที่ทำงาน 035 – 217118 ต่อ 370 บ้าน 035 – 396025
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 01 – 7328136 E-mail Address tukaltis@hotmail.com
- 4.ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้คำยินยอมและเอกสารอื่นๆที่ให้แก่ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในโครงการศึกษาประกอบด้วยคำอธิบายดังต่อไปนี้
  - 4.1 โครงการนี้เกี่ยวข้องกับ การศึกษาการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
  - 4.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา
เพื่อเปรียบเทียบ ภาระของผู้ดูแลก่อน และหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่มต่อภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
  - 4.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดี่ยว ที่ผู้ศึกษาคาดว่า ไม่มีความเสี่ยงใดๆเกิดขึ้นกับผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทจะถูกถอดเป็นรหัส ผลการศึกษาที่ดีพิมพ์จะไม่มีชื่อผู้ป่วย
5. รายละเอียดและขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาอิสระจะได้รับการปฏิบัติ ในการศึกษานี้จะเก็บข้อมูลจากผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ดังนี้
  - 5.1 ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่าง จะได้รับการดูแลตามโปรแกรมการสอนสุขภาพจิตแบบกลุ่ม มีการประเมินผลโดยการใช้แบบวัดภาระในการดูแล และแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภท
6. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้ และสามารถติดต่อกับผู้ศึกษาในกรณีมีปัญหา (ตลอด 24 ชั่วโมง) สามารถติดต่อกับผู้ศึกษา คือ นางสาวนงลักษณ์ ทรงลำเจียก ได้ตลอดเวลา ที่เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ 01 - 7328136
7. หากผู้ศึกษามีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาจะแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบอย่างรวดเร็วโดยไม่ชักช้า

8. ข้าพเจ้าได้ทราบข้อมูลของโครงการขั้นต้น ตลอดจนข้อดี ข้อเสีย ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ และยินยอมเข้าร่วมในโครงการดังกล่าว
9. ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือสามารถถอนตัวจากโครงการศึกษาได้ทุกขณะ โดยการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ ไม่มีผลต่อการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลแต่ประการใด
10. ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่ประชากรตัวอย่างหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาในการศึกษาอิสระ
11. ข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการศึกษาอิสระโดยความสมัครใจ ซึ่งข้าพเจ้าอาจปฏิเสธ หรือถอนตัวจากโครงการศึกษาได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องได้รับโทษหรือสูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ
13. ผลการศึกษาโครงการอิสระจะนำเสนอในภาพรวม ส่วนชื่อและที่อยู่ของผู้ป่วยจะได้รับการปกปิดอยู่เสมอ ยกเว้นว่าได้รับคำยินยอมไว้โดยกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงจะเปิดเผยข้อมูลแก่ สาธารณชนได้ ในกรณีที่ผลการศึกษาอิสระได้รับการตีพิมพ์
14. จำนวนของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 20 ราย

ประวัติผู้ศึกษาโครงการศึกษาอิสระ

นางสาวนงลักษณ์ ทรงลำเจียก เกิดวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2507 ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่องเทียบเท่าปริญญาตรี) จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีลุปาง 1 เมื่อปีการศึกษา 2539 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2547 ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 7 กลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา